

האומר פרק שלישי קידושין

סה.

עין משפט נר מצוה

עו א מיי פ"ט מהל'
אבות הלכה טו סמג
עשין מח טו"ש"ע א"ש"ע ס"י
מח ספ"ק א:
עו ב מיי שם טו"ש"ע שם
ספ"ק ב:
עח ג מיי שם טור ש"ע
ד ספ"ק ג:
עט ד מיי שם טו"ש"ע
שם ספ"ק ד:
פ ה מיי שם הלכה טו
טו"ש"ע שם ספ"ק ו:
פא ו מיי וסמג שם טור
א"ש"ע שם:
פב ז ח מיי פ"ד מהל'
אבות הלכה ו סמג
עשין מח טו"ש"ע א"ש"ע
קמן מב ספ"ק ב:
פג ז מיי שם פ"ט הלכ'
טו סמג שם טו"ש"ע
א"ש"ע קמן מח ספ"ק ה:
פד י ב מיי פ"י מהל'
גירושין הלכה יח
סמג עשין ג טו"ש"ע א"ש"ע
קמן קמט ספ"ק ב:

מוסף תוספות

א. מתנאי ב"ד. מוס' ר"ד.
ולכא למימר דהכא מיירי
בגון דאמריה קדשתני
והכנסתני לחופה, דא"כ
כשנתן גט אמאי כופין
ליתן כתובה ולגמא על
הקדושין הודה ולא על
הנישואין. מוס' הל"ש.
ב. דאי כתב לה הוי מצי
למימר לא קדשתך דאין
דרך לכתוב כתובה קודם
קידושין. מוס' ב"מ ח: אפי'
באתרא דכתבי והדר
מקדשי לא היתה הכתובה
באה לדי האשה קודם
קידושה. מוס' הל"ש.

א) רב אלא בר מתנה לאבי
והא, ס"א (מהרש"ל ע"ש),
ב) כתובות ט, א (לעיל)
סד ע"א, ד) [בבב"י:
בקרובותיה], ה) [שבת
ק"ג. קטו. ב"מ יד:],
ו) [בבב"י טוסף: היכי דמי,
ז) [בבב"י: טוסף: אמר
ליה], ח) גיטין פ"א. עדיות
פ"ד מ"ז מוספתא דגיטין
פ"ו ה"ט [ע"ש] מוס'
עדיות פ"ב ה"ד [ע"ש],
ט) [בבב"י: בגדולות],
י) [בבב"י: מודיעין],
יא) [בבב"י ר"ף ובב"י:
והארת בקרוביו. ועין
רש"י, ט) [ג"ל בקרוביו,
רש"י, ט) [בבב"י ר"ף
טוסף: מנה ומאמתי. ועין
כתובות מ ע"ב, ט) [ג"ל
לדמית. רש"י, ט) [לקמן
בגמרא ב, ט) [ג"ל
אמרינן. ובספ"ר אמר,
ט) [ג"ל אמרינן. ובספ"ר
אמר, ט) [בבב"י מ
ע"א], ק) [בבב"י ר"ף:
לדבריו הו' קדושין גמורין,
דהוא נאמן לנאסר א"ש.
ובב"י: דהו' לכו קדושין
גמורים כדכתיב. ועין
רש"י, ט) [ונ"ע מוס'
ב"מ ח: ד"ה מן ומוס' וימא
ע: ד"ה מ"י].

גליון הש"ס

תוס' ד"ה ואם נתן
גט מעצמו כופין וכו'
שהרי לא רצה להוכיח
מהאמוראים. וטען זה
כתבו הטוס' לעיל דף
כג ע"ב ד"ה דלריה
ועין כתובות דף מ"ד
ע"א מ"ה וכלמנה ובב"י
נדרים דף עב ע"א ד"ה
ולענין הלכה:

מוסף רש"י

הוא אסור בקרובותיה.
באמה ובתה ואחותה
לשיניה אנפשיה מחכה
לדאסורא (כתובות טו).
והיא מותרת בקרוביו.
שהרי אינה מודה בקדושין
(שם). אין ולא ורפיא
בדידה. רפוייה הויה
המשונה כפי אס' לאסור
אס' להמיר (שבת ק"ג).
מחלה אמר אין חזר ואמר
לא, רפוייה הויה הדבר נדר,
שלא היה יודע טעמו של
דבר יפה (בב"י יד).

אמנעיה שכתב שניה תשס"ר. ארישא קאי דמספקא לל כל כתי שניה
ט) בגדולה אמנעיה לגבי מאן קרי לה גדולה אי לא לגבי קטנה דהיא
כת אלמא בכת אחת פליגי: **בשאין שם**. בכת שניה שום אמנעיה
לכתי תני אסורות כולן אכל אי הוה התם אמנעיה הוה תני מתניתין

חוק מן הקטנות שבקטנות ולא הוה
תני חוק מן הקטנה: **והכי נמי**
מסתברא. בדליכא אמנעיה עסקינן:
דאם איתא דאיכא. אמנעיה וכולהו
צעי לאשמעינן דאסורין נתנייה גבי
אינו יודע ונימא הכי ואינו יודע אס'
גדולה שבגדולות אס' גדולה שבקטנות
או אמנעיה שבקטנות כולן אסורות
אלא מדלא נתנייה לאשמעינן זה
אסורה שמע מינה סבירא ליה דלא
אקירא וכי קמני כולן אסורות בדליכא
אמנעיה: **וליעמדין**. לדמרת דאי
ק"ל לאסורות לאמנעיה נמי קאי
הוה מפרש לה: **אמנעיה שכתב**
ראשונה. דודאי אקירא אס' ישנה
שם דהא ט' מודים דכל כתי ראשונה לגבי
כת שניה גדולה קרי לה ואסורה
ניתנייה ברישא כי היכי דנשמע מינה
לאסורות עלה קאי ולא תיסק אדעמינן
למישרי ולומר דכי קמני כולן אסורות
כשאין שם אמנעיה: **הכי השא**.
בההיא לא איצטריך ליה לפרושי דלף
ע"ג דמתניתין כולה בשאין שם אלא
שמים בכל כתי לא תיסק אדעמינן דאי
הוה שם אמנעיה לא הוה תני כולן
אסורות דכיון דמנא קטנה ידיה
לאסורה ואשמעינן דקרי לה גדולה
כ"ש אמנעיה דקשישא מינה אלא כתי
שניה דכי לא תנא לה איכא למימר
דמתניתין בשאין שם אלא גדולה
וקטנה אכל אמנעיה לא הוה קרי
לה גדולה אס' איתא דאיכא אמנעיה
ואכולהו קאי אסורות ליתנייה בהדיא
ונשמע דלף היא אסורה דלא נטעי
לאוקמא בשאין שם אמנעיה: והרי
פסח וכו' פלוגי. דאיכא למ"ד לימס'
אמנעיה נמי קרי פני הוהיל ויש
מאחר ממנו: **הסם בלישנא דעלמא**
פליגי. דמאן דאסר לאו משום
דסבירא ליה דכל שיש מאחר ממנו
קרי פני אלא משום דמשמע ליה
בלשון בני אדם מיפני פיסחא קאלמר
שישא הפסח פנוי פונה ועוצר:
מתני' הוא אסור בקרובותיה.
דעוניה עליה מחכה לאסורא
בהודאתו: **ומותר בקרובות קטנה**
וכו'. שאין אמה נאמנת עליה ואף
היא אינה צריכה גט דאי צעיל גט
הויה לה גרושתו: **ונאסר בקרובותיה:**
קטנה. הבה: **גדולה**. האס':

ואם נתן גט מעצמו כופין אותו ליתן כתובה. מכאן יש להוכיח
דאלמנה מן האירוסין יש לה כתובה ואפילו לא כתב דהא
מסתמא הכא מיירי דלא כתב לה דאי כתב לה א"כ מאי מבקשין שייך
למימר הכא אלא ש"מ דמיירי הכא דלא כתב לה כתובה ואפ"ה קאלמר
כופין אותו ליתן כתובה וצפיק
הכותב (כתובות פט): **דצעי אלמנה מן**
האירוסין יש לה כתובה או אין לה
כתובה היה יכול להוכיח מהכא אכל
לא רצה שיהי לא רצה להוכיח
מהאמוראין כי אס' מן המשנה ט':
לא

התם תנא קטנה דידיה לאיסורא והוא הדין להך דקשישא מינה הכא אם
איתא דאיכא ניתנייה אמר ליה ר' הונא ברביה דרב יהושע לרבא הא
פסח דכי כתי אחת דמי ופליגי אמר ליה התם בלישנא דעלמא קמיפולגי מר
סבר עד פני הפסח עד קמי פיסחא ומר סבר עד דמיפני פיסחא:
מתני' האומר לאשה קדשתך והיא אומרת לא קדשתני הוא אסור
בקרובותיה והיא מותרת בקרוביו כהיא אומרת קדשתני והוא אומר לא
קדשתך הוא מותר בקרובותיה והיא אסורה בקרוביו יקדשתך והיא אומרת
לא קדשת אלא בתי הוא אסור בקרובות גדולה וגדולה מותרת בקרוביו
הוא מותר בקרובות קטנה וקטנה מותרת בקרוביו יקדשתי את בתך והיא
אומרת לא קדשת אלא אותי הוא אסור בקרובות קטנה וקטנה מותרת
בקרוביו הוא מותר בקרובות גדולה וגדולה אסורה בקרוביו: **גמ'** האומר
לאשה קדשתך וכו': וצריכא דאי אשמעינן גביה דידיה משום דגברא לא
איכפת ליה ומיקרי אמר אבל אידיה אימא אי לאו דקים לה בדיבורה לא הוה
אמרה וליתסר איהו בקרובותיה קמ"ל: קדשתך והיא אומרת וכו': הא תו
למה לי איצטריך ס"ד אמינא מדאורייתא הימניה רחמנא לאבי: **מדרבנן**
הימניה לרידה ותיתסר ברתה בדיבורה קא משמע לן: קדשתי את בתך
וכו': הא תו למה לי אידי דתנא הא תנא נמי הא איתמר רב אמר כופין
ושמואל אמר מבקשין אהייא אילימא ארישא לאו כופין איכא ולא מבקשין
איכא אלא אסיפא בשלמא מבקשין לחיי אלא כופין אמאי אמר לא ניהא לי
דאיתסר בקריבה אלא שמעתתא אהרדי איתמר האמר שמואל מבקשין ממנו
ליתן גט אמר רב ואם נתן גט מעצמו כופין אותו ליתן כתובה איתמר נמי
אמר רב אחא בר אדא אמר רב ואמרי לה אמר רב אחא בר אדא אמר
רב המנונא אמר רב כופין ומבקשין תרתי ה"ק מבקשין ממנו ליתן גט ואם
נתן מעצמו כופין אותו ליתן כתובה אמר רב יהודה המקדש בעד אחד אין
חוששין לקידושיו בעו מיניה מרב יהודה שניהם מודים מאי אין ולא ורפיא
בידיה איתמר אמר רב נחמן אמר שמואל המקדש בעד אחד אין חוששין
לקידושיו ורפיא שניהם מודים איתביה רבא לרב נחמן האומר לאשה קדשתך
והיא אומרת לא קדשתני הוא אסור בקרובותיה והיא מותרת בקרוביו אי
דאיכא עדים אמאי מותרת בקרוביו ואי דליכא עדים אמאי אסור בקרובותיה
אלא לאו בעד אחד ה"הכא במאי עסקינן כגון דאמר לה קדשתך בפני פלוני
ופלוני והלכו להם למדינת הים איתביה ה"המגרש את אשתו ולנה עמו
בפונדקי ב"ש אומרים אינה צריכה הימנו גט שני וב"ה אומרים צריכה
הימנו גט שני היכי דמי אי דאיכא עדים מאי טעמייהו דב"ש ואי דליכא עדים
מאי טעמייהו דבית הלל אלא לאו בעד אחד וליתעמדין אימא סיפא ומודים
בנתגרשה מן האירוסין שאין צריכה הימנו גט שני מפני שאין לכו גם בה ואי
סלקא דעתך עד אחד מהימן מה לי מן האירוסין מה לי מן הנשואין אלא ה"הכא
במאי עסקינן כגון דאיכא עדי יחוד וליכא עדי ביאה בית שמאי סברי לא
אמרינן

גמ' וצריכא. לאשמעינן ככולהו דמי שאסר עצמו כדצורו נאסר ומי שלא אסר עצמו אינו נאסר: גבי דידיה. כי אמר קדשתך לא מיתסרא
אידי בקרוביו משום דאיהו שקורי משקר וגברא לא איכפת ליה אס' אסר עצמו בקרובותיה חנם: **ומקרי ואמר**. קדשתיה ואש"ג דלא קדשה:
אכל אידי. כי אמרה קדשתי דאסרה נפשה אכולי עלמא עד שיתן לה גט אי לאו דקים לה דקדיש לה הוה אמרה ומתסר איהו על פיה בקרובותיה
ואפ"י לא נתן לה גט: **מדרבנן הימנו**. רבנן לאמנה על הבה ותהא צריכה גט ותאסר בקרובותיה: **כופין**. ליתן לה גט: **לא כופין איכא כו'**.
דאין צריכה ממנו גט דהא קמני מותרת בקרוביו ואי צעיל גט הוה מיתסרא באחיו דהויה לה גרושת אחיו: **ואלא אסיפא**. דלמנה קדשתי
דצעיל גט: **בשלמא מבקשין**. ממנו ליתן גט: **לחיי**. שצריך בקשה לאסור עצמו בקרובותיה כדי להמירה לישא הוהיל ואין חפץ בה:
ושמעפתא דרב ושמואל אהדי אסמ. לא לחלוק זו על זו צאו אלא להוסיף האחרון מה שלא פירש הראשון: **ואם נתן מעלמו**. בלא בקשה כופין
אותו ליתן כתובה דגלי דעמיה דקדשה וארוסה יש לה ט' כתובה: **שניהם מודים**. לדברי העד: **מהו**. הא דתניא אין חוששין משום דלא מהימן
הוא והא הימנוה או דלמא משום דאין קדושין חלין בלא עדים ויליף דבר דבר מממון ט' כתיב צעירות ערות דבר (דברים כד) ובממון כתיב על פי
שני עדים יקום דבר (שם יט): **אין ולא**. לא היה מחזיק בדבריו לא לאסור ולא להיתר פעמים שאמר הן ופעמים שאמר לאו ורפיא בידיה
ולא היתה מוחזקת הוראה זו בידו: **איסמ** נמי. לא גרסינן נמי: ואי ליפא עדים. ואפ"י מודה אמאי אסור בקרובותיה ע"פ עצמו הלא
אין קדושין אפילו לדבריו דאי נמי ט' אמר בעד אחד הוה קדושין בשניהם מודים היכא דאין עד אחד לא ט' אמרת דעד אחד חשיב לחייב
שבועה דיני ממונות ט' הלכך בערעה נמי חשיב להמקיים קידושין בפניו ובלבד שיהו שניהם מודים: **אלא לאו בעד אחד**. וקמני הוא אסור
בקרובותיה אלמא זה שמודה לו נאסר דחשיב להמקיים קדושין קמיה: **קידשתיה בפני פלוני ופלוני**. דהוה לכו קדושין גמורין לכל דבריו ונאמן
הוא לאסור את עצמו: **ולנה עמו כפונדקי**. ואפ"י לאחר זמן: **אי דאיכא עדים**. דמתקדשה בצ"ה: **אלא לאו בעד אחד**. ושניהם מודים:
אמרינן

